

Fjällens fåglar och växter

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Hot? mot Dalafjällens fåglar och växter

- Störningar - fler människor och ökad aktivitet i fjällen.
- Klimatförändringar – trädgränsen vandrar uppåt, kalfjällen försvinner, kortare snösäsong - torrare fjällmiljö
- Exploatering – utbyggnad som förstör miljöer och hotar sällsynta arter

Övervakning av fåglar i fjällen

Standardrutter och Länsstyrelsens egna fjällfågelrutter

- 4 standardrutter som inventeras varje år (142 st i hela Sverige)
- 24 (26) fjällfågelrutter i Dalarna som inventeras vart annat år = 12 per år
- LUVRE i Västerbotten och Ånnsjöns fågelstation i Jämtland
- Totalt 216 rutter i hela Sverige (i snitt 113 per år)
- Fjällfågelrutter - 20 punkter och linjeinventering däremellan - c:a 12-13 km
- Standarrutter - 8 punkter och linjeinventering däremellan - 8 km

- Tillsammans med de övriga fjällänen får vi statistiska säkra data för vissa arter
- Ornitologernas årliga sammanställningar ger historiska jämförelsedata

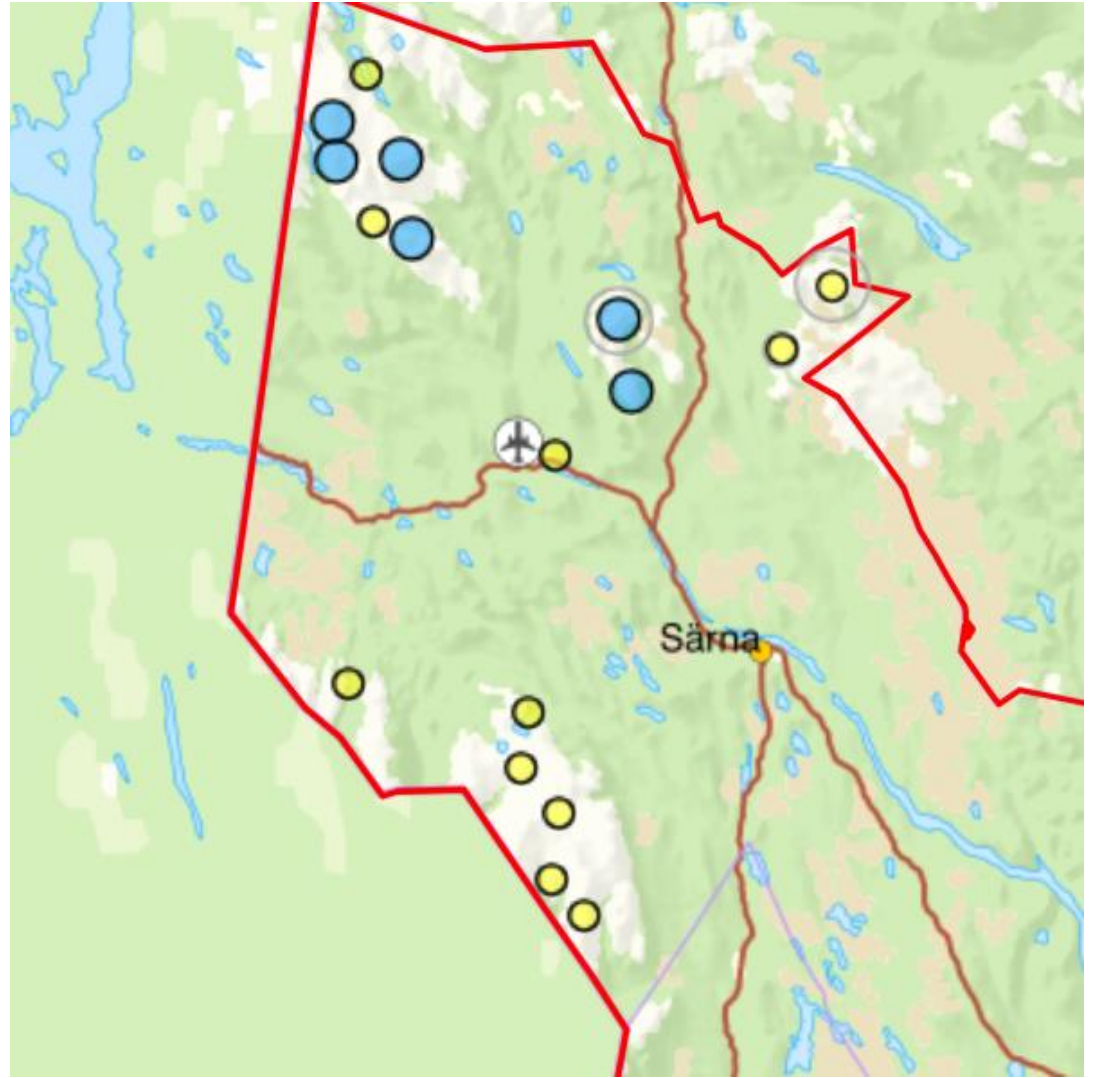

Trender

- Positiv trend för fjällpipare, kärrensnäppa, ringtrast, ängspiplärka (större strandpipare)
- Negativ trend för dalripa, smalnäbbad simsnäppa, lappsparv (alfågel, brushane, mosnäppa)
- Blåhake och lappsparv påtaglig minskning – nästan borta som häckfåglar från Dalarna.
- Fjällripa, fjällpipare och snösparv är alpina arter som finns på det riktiga kalfjället. Riskerar att på lång sikt helt försvinna pga klimatförändringar?

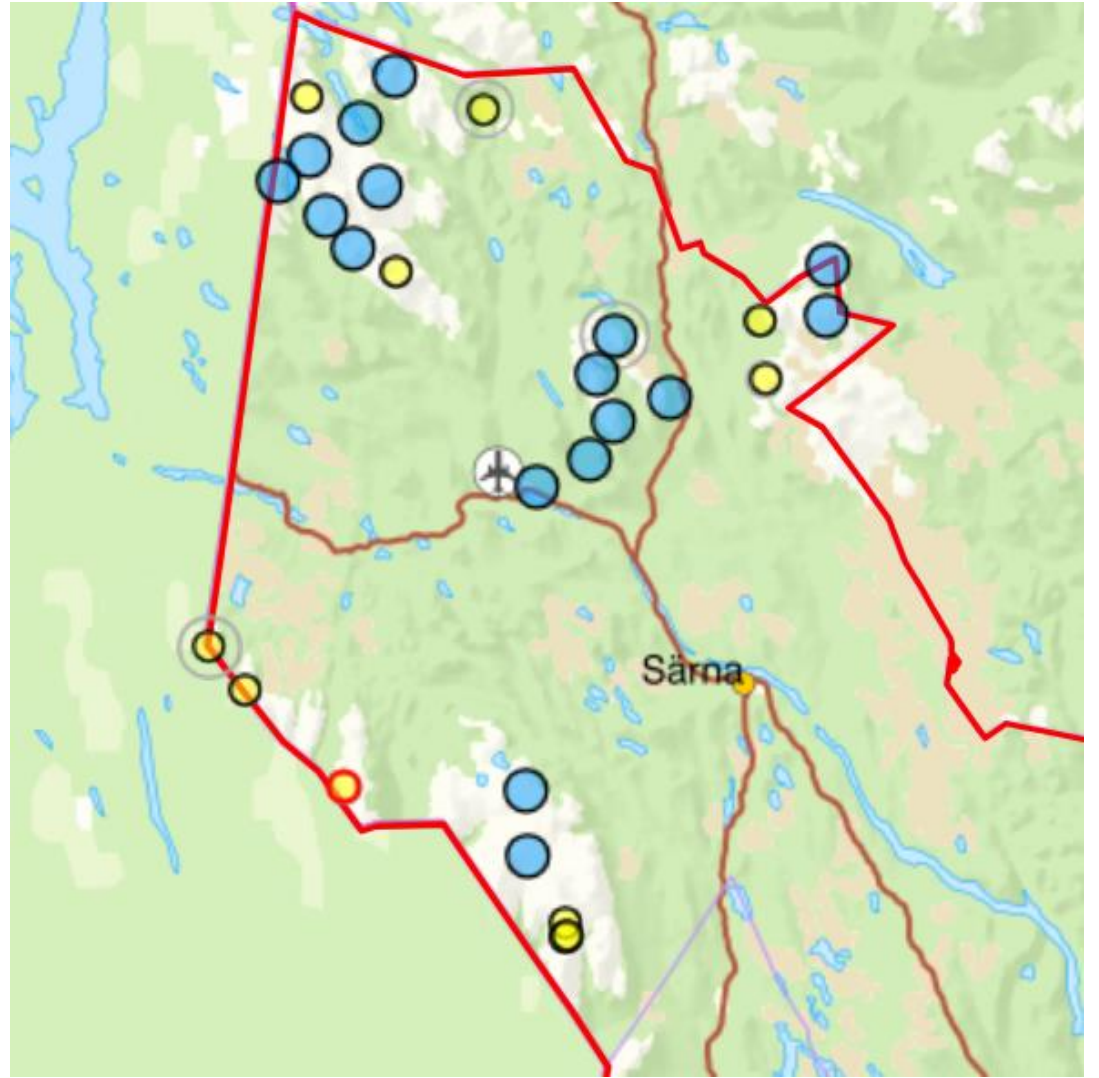

Snösparv

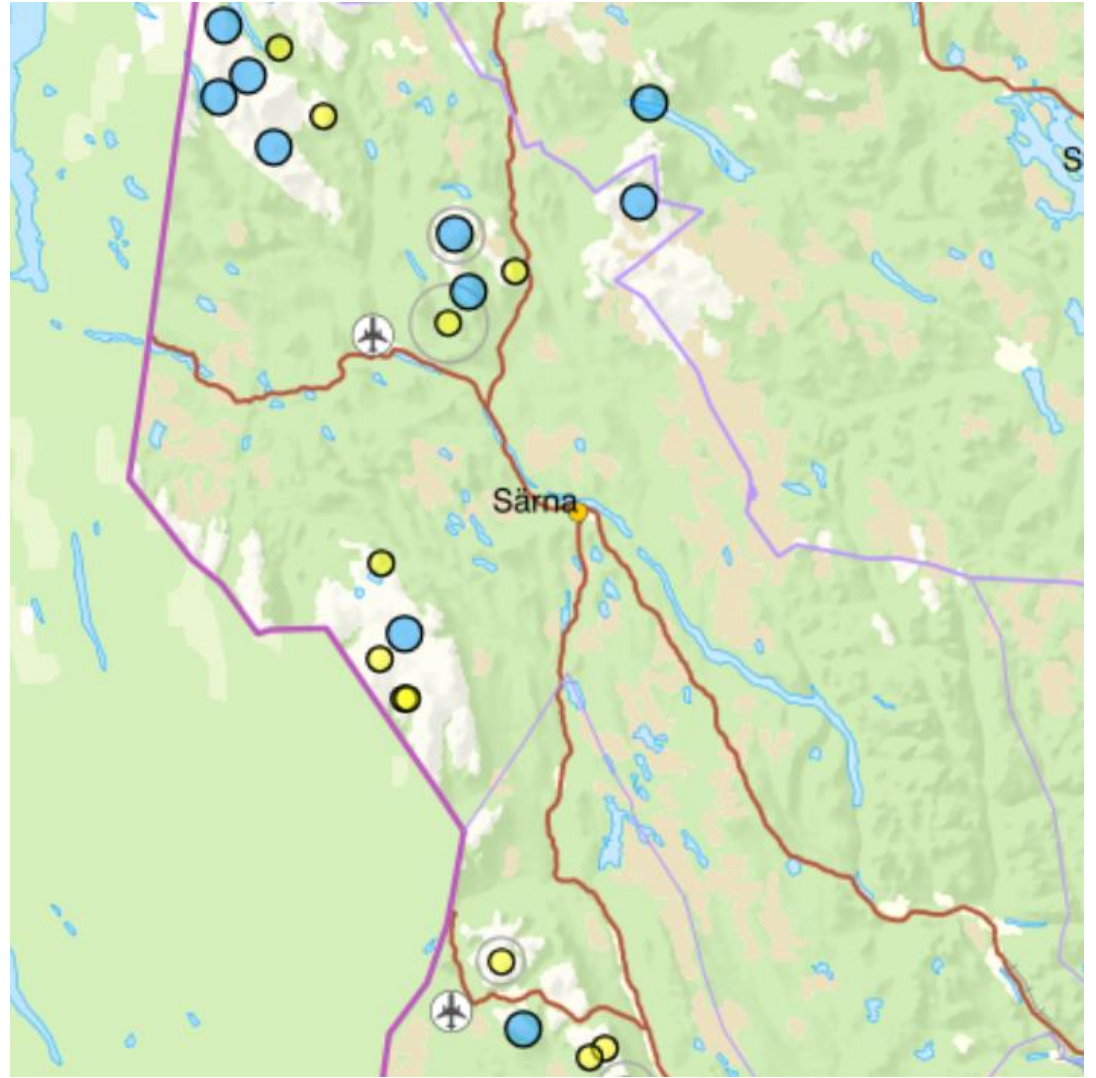
Länsstyrelsen
Dalarnas län

Fjällripa

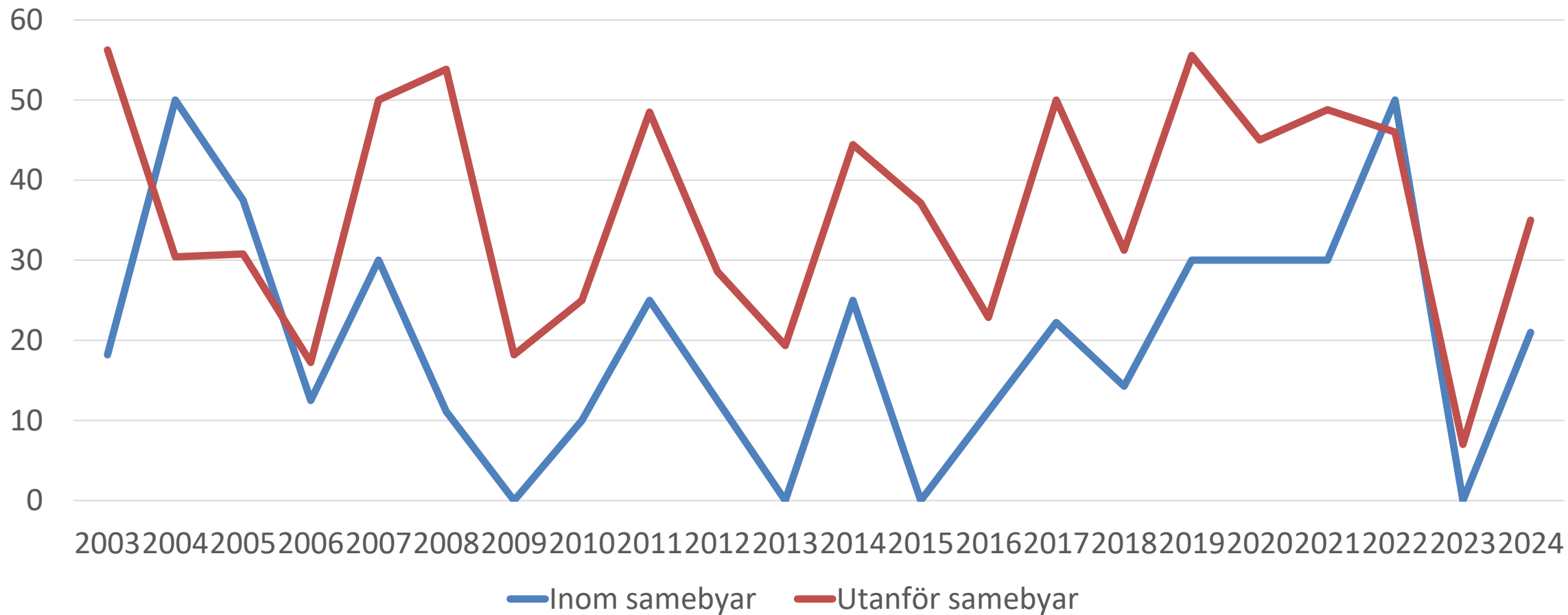
Länsstyrelsen
Dalarnas län

Fjällpipare

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Kungsörn Dalarnas län, lyckade häckningar per besatt revir, %

Klimatförändringar

Mossor i snölegor

Flera arter rödlistades 2020

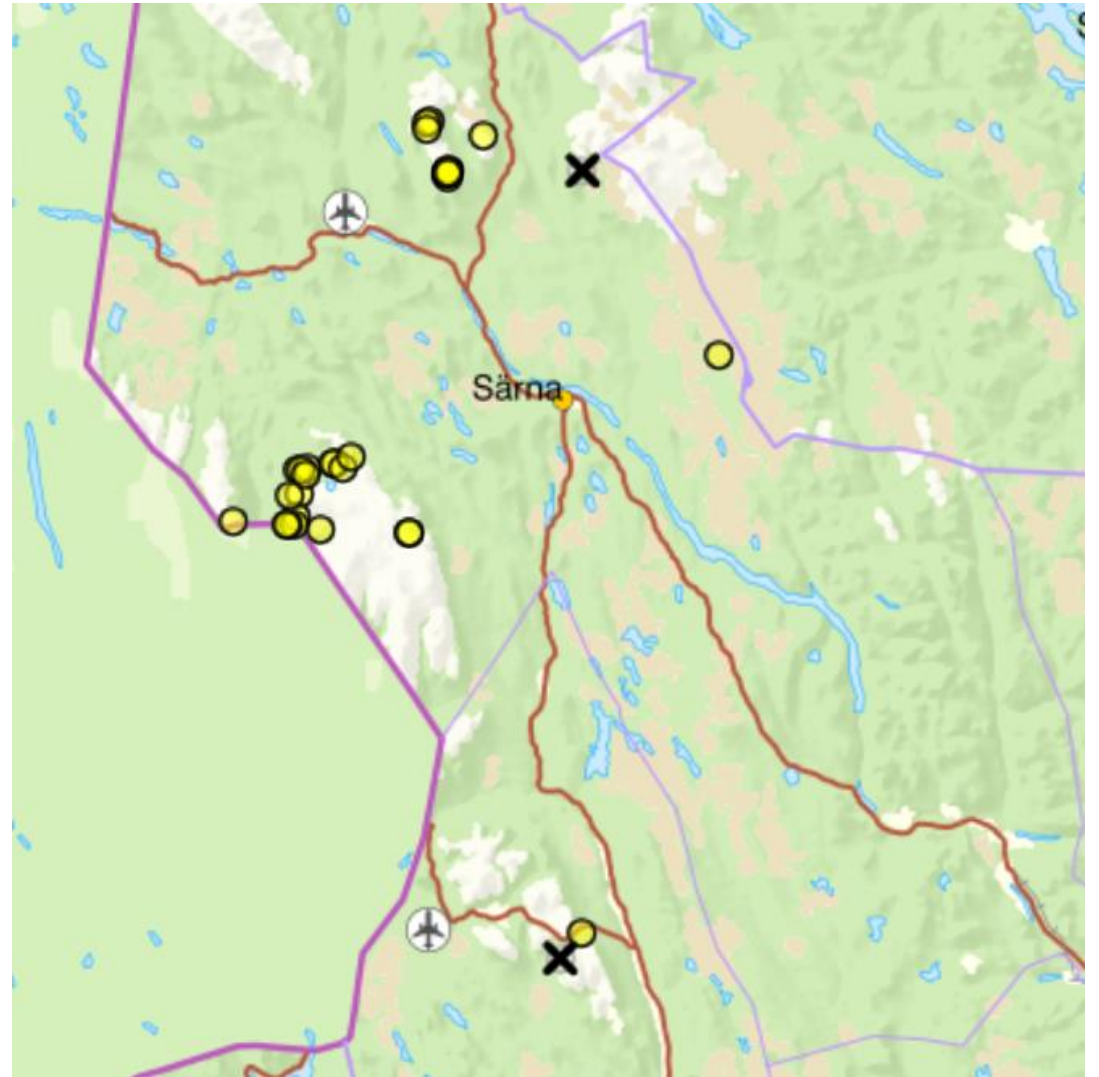
- Riskerar att minska till följd av ett varmare klimat vilket leder till upptorkning och igenväxning av kalfjällsmiljöer
- **Jökelbjörnmossa**(NT)
- Hjälmmossa (NT)
- Kloborstmossa (NT)
- Trådrostmossa (VU)
- Fjällbäcksnicka (NT)

Urnlav

- Växer på fågelgödslade gamla solitära granar som sticker upp över snötäcket.
- Hot
- Nya skidbackar
- Trädgränsens förflyttning

Urnlav

Länsstyrelsen
Dalarnas län

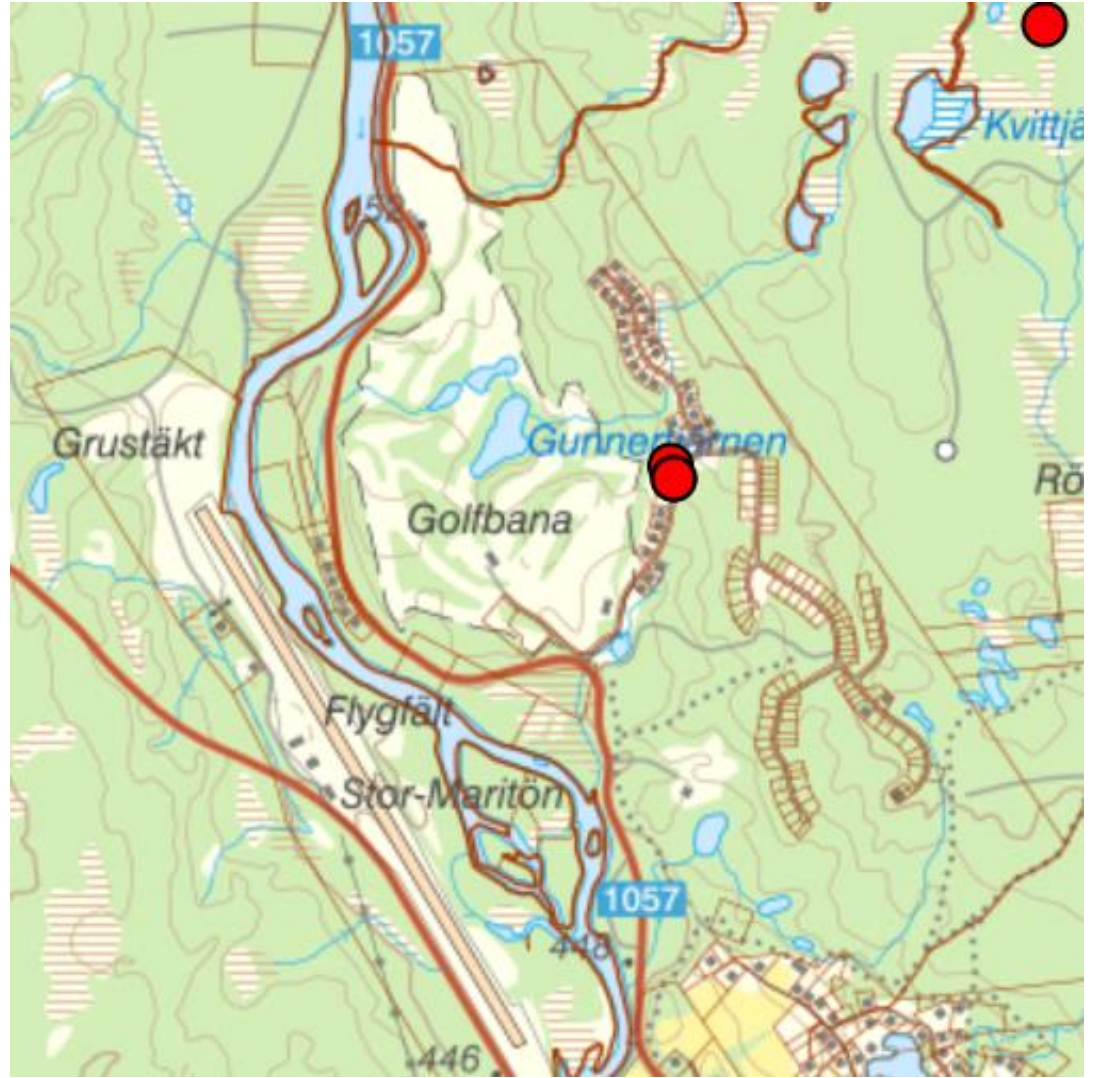
Nyexploateringar

- Viktigt att göra bra naturvärdesinventeringar inför nyexploateringar
- Exemplet mosippa Idre Bergsby
- Detaljplan Idre Golfbana
- Här hade man enkelt kunna anpassa detaljplanen om man haft kunskapen innan planläggning och tomtförsäljning

Naturvärdesinventeringar!

- Detaljplan 2009
- Ändringar i detaljplan 2018
- 2021 vattenledningar för nya hus

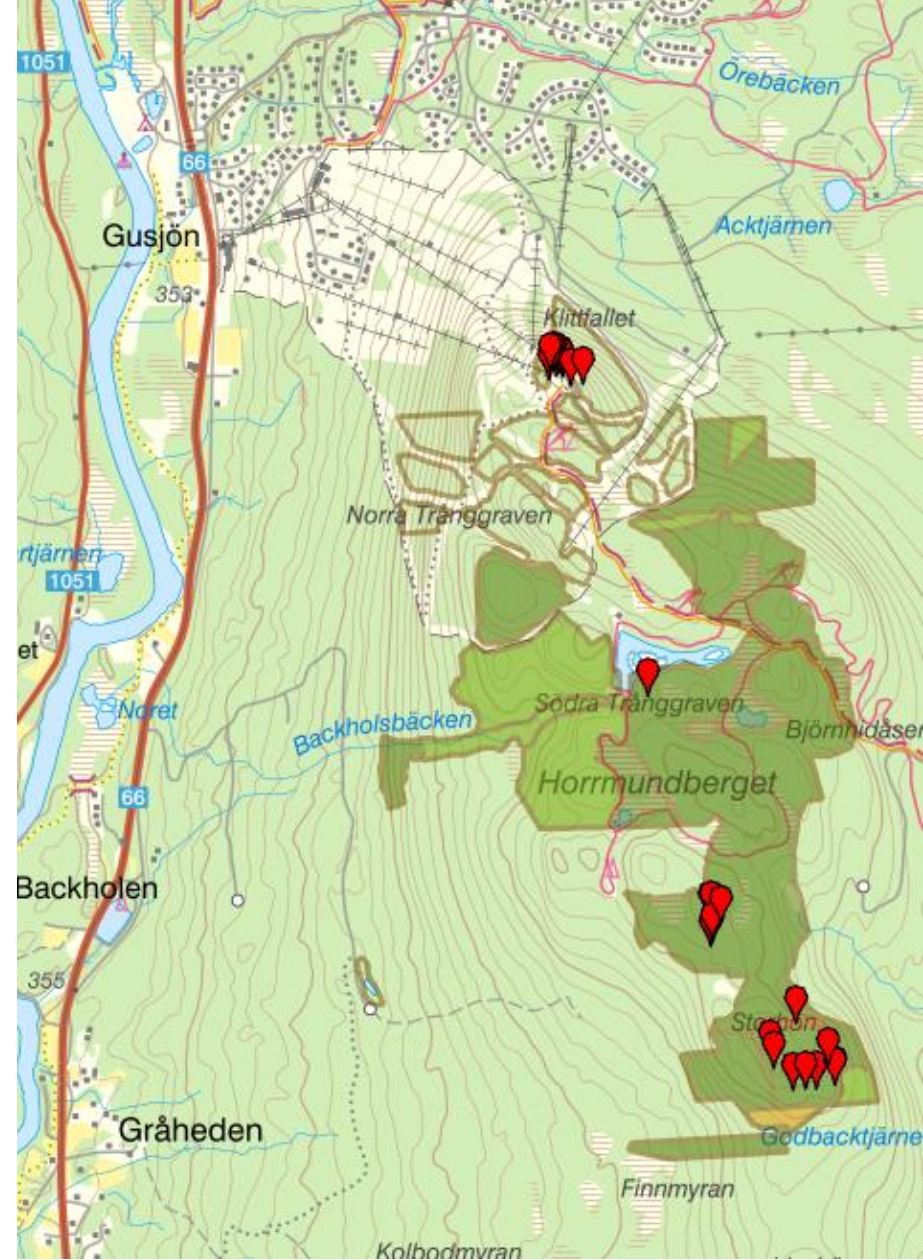
Naturvärdes- inventeringar!

- Detaljplan 2009
- Ändringar i detaljplan 2018
- 2021 vattenledningar för nya tomter
- Fastighetsbolag helt utan erfarenhet
- Fördröjning ett år

- Dispens för att flytta mosippor

Kläppen

- Stora utbyggnadsplaner – ny detaljplan på gång
- Nya nedfarter, liftar och servering
- Höga naturvärden i skogen intill
- En av landets rikaste förekomster av långt broktagel (EN) mitt bland pisterna
- Friåkning i princip genom lokalen
- Ny gondollift och större toppstuga för ca 10 år sen
- Ny damm för ca 15 år sen
- Breddade skidspår genom nyckelbiotoper

Tack

uno.skog@lansstyrelsen.se